

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 34/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/206/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/206/2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupuje ako žalobca v občianskoprávnej veci pred okresným súdom.

„Žaloba bola podaná dňa 03. 09. 2008 na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn.: 10 C/206/2008, ktorou sú zažalovaní vyšetrovateľ a dozorujúca prokurátorka - ktorí nepoznajú zákony a zmarili spôsobom v rozpore so zákonom VYŠETROVANIE proti zákonu o bytoch a nebytových priestoroch č. 182/1993 Zb...

Zákonná sudkyňa v ROZPORE SO ZÁKONOM odmieta od... pracovníka správcu... vyžiadať tri listy vlastníctva bytov, keďže jeho podpisy v prezenčnej listine sú tri, pritom všetci vedia, že nevlastní v danom bytovom dome ani jeden.“

2. Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález tohto znenia:

„II.A. Okresný súd Bratislava II porušuje čl. 6 ods. 1 dohovoru - PRÁVO NA SPRÁVODLIVÉ SÚDNE KONANIE, D. B.

II.B. Okresný súd - Bratislava II je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu vo výške 10.000 Eur v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu, inak musí zaplatiť úroky z omeškania 17,6 % z dlžnej sumy do zaplatenia.

II.C. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava II konať bez ďalších prieťahov a obštrukcií, musí vec 10 C/206/08 ukončiť v lehote 30 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu.“

3. Sťažovateľ žiadal tiež o ustanovenie advokáta na zastupovanie pred ústavným súdom a svoju žiadosť odôvodnil tým, že „... bude úspešný, sťažnosť je dôvodná a nemá peniaze na advokáta“.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje

iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Z obsahu sťažnosti i navrhovaného petitu je zrejmé, že sťažovateľ namieta jednak prietahy v konaní okresného súdu pod sp. zn. 10 C/206/2008 (pozri bod 2 – navrhovaný petit v bode II.C) a jednak právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.A

K namietaným priet'ahom

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

7. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav

zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci s'ťažovateľ neuviedol a ani ústavný súd ich nezistil.

8. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania s'ťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

9. Špecifickosť s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady

subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

10. Keďže ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

12. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh, ako aj z veci prerokovávanej pred ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 179/09 zistil, že sťažovateľ podal 3. septembra 2008 okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C/206/2008.

13. Na základe uvedeného (bod 11 a 12) bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť, keďže doterajšia celková dĺžka posudzovaného konania pred okresným súdom pod sp. zn. 10 C/206/08 dosiahla len 16 mesiacov. Doterajšia dĺžka konania (16 mesiacov) zatiaľ vylučuje, aby konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 10 C/206/08 bolo možné pokladať za konanie so zbytočnými priet'ahmi, resp. nepostačuje na prijatie záveru, že by kratšie priet'ahy dosahovali takú intenzitu, aby ich bolo možné označiť za zbytočné.

II.B

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie

(čl. 6 ods. 1 dohovoru)

14. V súvislosti s namietaným porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie) je sťažnosť zmätočná. Sťažovateľ v tejto časti sťažnosť odôvodnil iba tým, že sudkyňa odmieta vykonať dôkazy ním navrhované (vyžiadanie troch listov vlastníctva).

15. Aj keby bola pravda, že okresný súd nevykonal navrhované dôkazy sťažovateľom, ústavný súd musí konštatovať, že nemá právomoc prikazovať v právoplatne neskončenej veci okresnému súdu, aké dôkazy má, alebo nemá vykonať. Proti takémuto postupu okresného súdu sa sťažovateľ môže brániť tak v samotnom prebiehajúcom konaní, ako aj v rámci opravných prostriedkov (riadnych či mimoriadnych).

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti aj v prípade pravdivosti tvrdení sťažovateľa (body 1, 14) by bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj v tejto časti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. V dôsledku odmietnutia sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2010